

“ABB” ASC-nin Müşahidə Şurası
tərəfindən təsdiq edilmişdir.
Protokol № 6; Qərar № 14;
Tarix: 22.02.2023-cü il

“ABB” ASC-nin

cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsindəki fəaliyyəti üzrə “Müştərini tanı”

S İ Y A S Ə T İ

Mündəricat

1. Ümumi müddəalar.....	2
2. Əsas anlayışlar.....	2
3. Siyasətin məqsədi.....	5
4. Siyasətin əsas prinsipləri.....	5
5. Siyasətin iştirakçıları və onların vəzifələri.....	6
6. KYC sahəsində fəaliyyətin əsas müddəaları	7
7. Eyniləşdirilmə və verifikasiya tədbirləri.....	9
8. Müxbir əlaqələrin qurulması	13
9. Məsafədən hesabların açılması	13
10. Qeyri-adi əməliyyatların aparılması	14
11. Risklərin idarə edilməsi, nəzarət və monitoring.....	14
12. Hesabatlılıq	14
13. Məsuliyyət	15
14. Yekun müddəalar	15

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Bu Siyasət “Banklar haqqında”, “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” və “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunlarının, Azərbaycan Respublikası Maliyyə Monitorinq Xidmətinin “Hüquqi şəxs olan monitorinq iştirakçılarının və monitorinqdə iştirak edən digər şəxslərin cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı fəaliyyət üzrə daxili nəzarət sistemlərinin təşkili üzrə Tələblər”inin, “Monitorinq iştirakçıları və monitorinqdə iştirak edən digər şəxslərin cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsindəki fəaliyyətləri üzrə “Müştərini tanı siyasəti”nə dair” Metodoloji Rəhbərliyinin və digər hüquqi aktların, habelə Maliyyə Tədbirləri Üzrə İşçi Qrupunun (FATF) tövsiyələrinin, Bank Nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin prinsiplərinin və “Volsberq prinsipləri”nin əsasında hazırlanmışdır və “ABB” ASC (bundan sonra – Bank) tərəfindən mövcud və potensial müştərilər haqqında zəruri məlumatların toplanması, onların kimliyi və sahib olduqları əmlakın mənbəyinin müvafiq qaydada yoxlanılması prosesi ilə bağlı kompleks tədbirlər sisteminin məqsədini və əsas elementlərini müəyyənləşdirir.
- 1.2. Bu Siyasət funksional vəzifə öhdəliklərindən icrasından irəli gələrək müştərilərlə birbaşa çalışan və ya onlarla əlaqələrin qurulmasında iştirak edən Bankın aidiyyəti əməkdaşlarını əhatə edir.

2. Əsas anlayışlar

- 2.1. Bu Siyasətdə istifadə olunan anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:
- 2.1.1. **KYC**¹ – Bankın “Müştərini tanı” sahəsində fəaliyyəti;
- 2.1.2. **ƏL/TM** – cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi;
- 2.1.3. **ƏL/TMM** – cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə;
- 2.1.4. **ƏL/TMM Qanunu** – “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu;
- 2.1.5. **müştəri** – Bankın hər hansı xidmətindən istifadə edən fiziki və ya xarici hüquqi şəxs;

¹ Beynəlxalq terminologiyada – “Know Your Customer”

- 2.1.6. **benefisiar mülkiyyətçi** – son nəticədə müştəriyə nəzarəti həyata keçirən və ya hüquqi şəxs, yaxud xarici hüquqi təsisat olan müştərinin əsl sahibi olan və (və ya) xeyrinə əməliyyat aparılan və (və ya) əqdlər bağlanılan, habelə son nəticədə hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisat üzərində effektiv nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxs (şəxslər);
- 2.1.7. **şübhəli əməliyyatlar** – əmlakın ƏL/TM ilə bağlı olmasına şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan əməliyyatlar;
- 2.1.8. **qeyri-adi əməliyyatlar** – müştərinin mövcud fəaliyyəti üçün xarakterik olmayan, mürekkəb, qeyri-adi olaraq irihəcmlilə olan, habelə açıq-aşkar iqtisadi və ya qanuni məqsədi olmayan əməliyyatlar əməliyyatlar;
- 2.1.9. **virtual aktiv** – ödəniş və ya investisiya məqsədilə mübadilə vasitəsi kimi çıxış edən və virtual aktivlər dövryyəsi sistemində mövcud olan dəyərin rəqəmsal ifadəsi²;
- 2.1.10. **eyniləşdirmə** – müştərinin, benefisiar mülkiyyətçinin və nümayəndənin şəxsiyyətinin, hüquq qabiliyyətinin, təmsilçilik səlahiyyətinin və işgüzar fəaliyyətinin müəyyən edilməsi;
- 2.1.11. **əlavə eyniləşdirmə** – hesabların və işgüzar əlaqələrin yoxlanması və ya digər üsullarla əməliyyatın həyata keçirilməsi məqsədinin və əməliyyatın mahiyyətinin aydınlaşdırılması, hüquqi şəxs olan müştərinin səhmdarlarının və onların iştirak paylarının öyrənilməsi, digər mötəbər mənbələr vasitəsilə müştəri, benefisiar mülkiyyətçi və əmlakın mənbəyi (mümkün olduqda) barədə daha dəqiq məlumatların əldə edilməsi və üzləşdirilməsi;
- 2.1.12. **verifikasiya** – mötəbər mənbələr vasitəsilə müştəri, benefisiar mülkiyyətçi və səlahiyyətli nümayəndə barəsində əldə edilmiş eyniləşdirmə məlumatlarının həqiqiliyinin müəyyən edilməsi;
- 2.1.13. **yüksək riskli zonalar** – ARMMX-nin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmiş, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində mötəbər mənbələr (beynəlxalq təşkilat və qurumlar tərəfindən dərc edilmiş qarşılıqlı qiymətləndirmə və ya təfsilatlı hesabatlar, habelə tərəqqi hesabatları) əsasında müəyyən edilmiş adekvat mübarizə sistemi olmayan, silahlı separatizmi, ekstremizmi, muzdluluğu və terror fəaliyyətini dəstəkləyən, maliyyə əməliyyatlarının aparılması zamanı eyniləşdirmə məlumat və sənədlərinin açıqlanmasını tələb

² Milli və xarici valyutanın, qiymətli kağızların, habelə törəmə maliyyə alətlərinin rəqəmsal qarşılığı virtual aktiv hesab edilmir

etməyən və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən barəsində sanksiyalar və ya digər analogi tədbirlər tətbiq edilən dövlətlər və ya ərazilərin siyahısı;

- 2.1.14. **sanksiya siyahısı** – “Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş sanksiya tətbiq edilməli şəxslərin siyahısı, Avropa Birliyi (EU) Sanksiyaları, ABŞ Maliyyə Nazirliyinin Xarici Aktivlərə Nəzarət İdarəsinin (OFAC) sanksiyaları;
- 2.1.15. **nəzarət siyahısı** – maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı və Bank tərəfindən nəzarət altında saxlanılan şəxslərin siyahıları;
- 2.1.16. **müştəri profili** – eyniləşdirmə məlumatları, müştərinin mənsub olduğu ölkə, hazırda və ya daha əvvəl tutduğu mühüm ictimai vəzifə və sosial statusu, maliyyə vəziyyəti, kimin adından fəaliyyət göstərməsi, əlaqəli hesabları, biznes fəaliyyəti və onun təbiəti, yerləşməsi və s. bu kimi səciyyəvi xüsusiyyətlər toplusu;
- 2.1.17. **respondent bank** – xeyrinə müxbir hesab açılan bank;
- 2.1.18. **şel tipli şirkət** – yalnız kağız üzərində olan, özünün şəxsi aktivlərinə və əməliyyatlarına malik olmayan (o cümlədən, ofisi və işçiləri olmayan), yalnız bank hesabı ola bilən, nəzarət səhm paketinin əldə edilməsi və ya qeyri-qanuni biznes məqsədləri (vergidən yayınma və s.) üçün örtük rolunu oynayan və ya əməliyyatlara başlamazdan əvvəl nağd vəsaitlərin artırılması üçün alət rolunu oynayan qeyri-ticari şirkət;
- 2.1.19. **məsul rəhbər** – məsul struktur bölmənin fəaliyyətinə məsul Bankın İdarə Heyətinin üzvü və ya baş direktoru;
- 2.1.20. **Bankın məsul şəxsi** – Bankın İdarə Heyətinin qərarı əsasında təyin olunan, Bankda ƏL/TM-ə qarşı fəaliyyət üzrə daxili qaydaların və prosedurların həyata keçirilməsinə nəzarət etməyə, ARMMX ilə məlumat mübadiləsini həyata keçirməyə, habelə monitorinq olunmalı əməliyyatlarla bağlı müvafiq hesabatları hazırlamağa və aidiyyəti üzrə təqdim etməyə məsul olan şəxs;
- 2.1.21. **MXS-in məsul şəxsi** – Bankın İdarə Heyəti sədrinin əmri ilə təyin olunan, MXS-də ƏL/TM-ə qarşı fəaliyyət üzrə daxili qaydaların və prosedurların həyata keçirilməsinə nəzarət etməyə, məsul struktur bölmə ilə məlumat mübadiləsini həyata keçirməyə, habelə monitorinq olunmalı əməliyyatlarla bağlı müvafiq hesabatları hazırlamağa və aidiyyəti üzrə təqdim etməyə məsul olan şəxs;

- 2.1.22. **siyasi nüfuzlu şəxslər** – hər hansı dövlətdə (ərazidə) və ya beynəlxalq təşkilatda mühüm dövlət və ya ictimai vəzifə tutan və ya əvvəllər belə vəzifəni tutmuş şəxslər³, onların ailə üzvləri və yaxın qohumları;
- 2.1.23. **ARMMX** – cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına, habelə terrorçuluğun, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin, kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahələrində müvafiq səlahiyyətləri həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti publik hüquqi şəxsi;
- 2.1.24. **məsul struktur bölmə** – Bankın maliyyə monitorinqi sahəsində fəaliyyətini həyata keçirən məsul struktur bölməsi;
- 2.1.25. **MXS** – Bankın filialları, şöbələri və Müştəri xidməti departamenti.
- 2.2. Bu maddədə qeyd edilən anlayışlar yalnız bu Siyasətin məqsədləri üçün istifadə edilir.
- 2.3. Bu Siyasətdə istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericilik aktları ilə müəyyənləşdirilmiş mənaları ifadə edir.

3. Siyasətin məqsədi

- 3.1. Bu Siyasətin əsas məqsədi Bankın müştərilərinin fəaliyyətinin hərtərəfli təhlili, onların biznes profilləri haqqında ətraflı məlumatların əldə edilməsi, eləcə də Bankın mövcud və potensial müştərilərinin fəaliyyətinin hərtərəfli təhlili, onların biznes profilləri haqqında ətraflı məlumatların əldə edilməsi, onların təqdim etdiyi sənədlərin qeydə alınması, yoxlanılması və ayrı-ayrı müştərilər tərəfindən həyata keçirilən şübhəli, mürəkkəb, irihəcmli qeyri-adi maliyyə əməliyyatları sxeminə Bankın cəlb olunmasının minimallaşdırılması üçün fəaliyyət mexanizminin formalaşdırılmasıdır.

4. Siyasətin əsas prinsipləri

- 4.1. Bankın KYC sahəsindəki fəaliyyəti aşağıdakı prinsiplərə əsaslanır:
- 4.1.1. Qanunçuluq – ƏL/TMM sahəsindəki Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələr ilə müəyyən edilmiş tələblərə riayət edilir;
- 4.1.2. Şəffaflıq – təqdim edilən məlumatlar üzrə araşdırma ətraflı, qərəzsiz və şəffaf aparılır;

³ Dövlət və hökumət başçıları, dövlət orqanlarının (qurumların) rəhbərləri, onların müavinləri, qanunverici orqanın üzvləri, siyasi partiyaların idarəetmə orqanlarının üzvləri, ali və konstitusiya məhkəmələrinin hakimləri, ali auditi həyata keçirən nəzarət orqanlarının və mərkəzi bankların idarəetmə orqanlarının üzvləri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfirlər, müvəqqəti işlər vəkilləri, ali hərbi və ali xüsusi rütbəli şəxslər, dövlət müəssisələrinin idarəetmə orqanlarının üzvləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, onların müavinləri, idarəetmə orqanlarının üzvləri

- 4.1.3. Məsuliyyət – Bank əməkdaşları müştərilər tərəfindən həyata keçirilən və Bankın fəaliyyətinə zidd olan hər hansı şübhəli və qeyri-adi əməliyyatlara qarşı diqqətlə yanaşırlar;
- 4.1.4. Məhdudiyyətlər və “Sıfır tolerantlıq” (“zero tolerance”) – Bank yerli qanunvericiliyin, eləcə də beynəlxalq standartların pozulmasının qarşısını almaq məqsədilə bank xidmətlərini qanuni məqsədlər istifadə edən, şəxsiyyəti müəyyən edilə və yoxlanıla bilən müştərilərlə işgüzar münasibətlər qurur, qara siyahıda olan dövlətlərə (ərazilərə), belə dövlətlərdən (ərazilərdən) aparılan əməliyyatlara müvafiq daxili qaydalara uyğun olaraq məhdudiyyətlər tətbiq edir, o cümlədən, sanksiya, nəzarət və beynəlxalq "Sanksiya tətbiq olunmalı şəxslər" in siyahılarında adı mövcud olan müştərilərə və onların apardıqları əməliyyatlara sıfır tolerantlıq nümayiş etdirir.

5. Siyasətin iştirakçıları və onların vəzifələri

- 5.1. Bankın KYC sahəsində fəaliyyətinin təmin edilməsi prosesində əsas iştirakçılar aşağıdakılardır:
- 5.1.1. Müşahidə Şurası;
- 5.1.2. İdarə Heyəti;
- 5.1.3. Bankın məsul şəxsi;
- 5.1.4. MXS-in məsul şəxsi;
- 5.1.5. məsul struktur bölmə.
- 5.2. Müşahidə Şurası:
- 5.2.1. Bankın “Müştərini tanı” Siyasətini müəyyən edir;
- 5.2.2. Bu Siyasətin həyata keçirilməsi istiqamətində bankdaxili qaydalara riayət edilməsinə ümumi nəzarəti həyata keçirir;
- 5.2.3. “Müştərini tanı” prinsipi üzrə daxili nəzarət sistemini təsdiq edir.
- 5.3. İdarə Heyəti:
- 5.3.1. Bu Siyasətin həyata keçirilməsini təmin edir;
- 5.3.2. “Müştərini tanı” prinsipi üzrə daxili nəzarət sisteminin tətbiqini təmin edir;
- 5.3.3. Səlahiyyətləri daxilində bu Siyasətin məqsədlərindən irəli gələn bankdaxili normativ sənədləri qəbul edir, həmin sənədlərin icrasını təmin edir.
- 5.4. Bankın məsul şəxsi:
- 5.4.1. Bankın məsul struktur bölməsinə rəhbərlik edir;
- 5.4.2. Bankda KYC üzrə daxili qaydaların və prosedurların həyata keçirilməsinə nəzarət edir;

- 5.4.3. Monitoring olunmalı əməliyyatlarla bağlı hazırlanmış müvafiq hesabatları aidiyyəti üzrə təqdim edir;
 - 5.4.4. KYC üzrə bankdaxili təlim proqramının hazırlanmasına və keçirilməsinə nəzarət edir;
 - 5.4.5. Səlahiyyətləri daxilində bu Siyasətin məqsədlərinə nail olmaq üçün bundan irəli gələn digər fəaliyyətləri həyata keçirir.
- 5.5. MXS-in məsul şəxsi:
- 5.5.1. MXS-lərdə “Müştərini tanı” prinsipi üzrə daxili qaydaların və prosedurların həyata keçirilməsinə nəzarət edir;
 - 5.5.2. Məsul struktur bölmə ilə məlumat mübadiləsini həyata keçirir;
 - 5.5.3. “Müştərini tanı” prinsipi üzrə təyin edilmiş bankdaxili təlimlərdə çalışdığı MXS-in əməkdaşlarının iştirak etməsinə nəzarət edir;
 - 5.5.4. Səlahiyyətləri daxilində bu Siyasətin məqsədlərinə nail olmaq üçün bundan irəli gələn digər fəaliyyətləri həyata keçirir.
- 5.6. Məsul struktur bölmə:
- 5.6.1. KYC üzrə monitoring həyata keçirir, monitoring zamanı aşkar edilmiş şübhəli və qeyri-adi əməliyyatlar və onları həyata keçirmiş şəxslər barədə məlumatlar əldə edir, onları toplayır və təhlil edir, habelə həmin məlumatlara uyğun olaraq zəruri tədbirləri görür;
 - 5.6.2. “Müştərini tanı” prinsipi üzrə daxili nəzarət sistemini hazırlayır;
 - 5.6.3. KYC üzrə bankdaxili təlim proqramını hazırlayır;
 - 5.6.4. KYC daxilində müvafiq hüquqpozmaları aşkar edir, onların törədilməsinin qarşısını alır;
 - 5.6.5. KYC üzrə bankdaxili təlim materiallarını hazırlayır;
 - 5.6.6. Səlahiyyətləri daxilində bu Siyasətin məqsədlərinə nail olmaq üçün bundan irəli gələn digər müvafiq fəaliyyətləri həyata keçirir.
- 5.7. Bu Siyasətin 5.1-ci bəndində qeyd olunan iştirakçılar KYC sahəsində Bankın fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün səlahiyyətləri çərçivəsində zəruri olan, qanunvericilikdən və bu Siyasətdən irəli gələn digər funksiyaları da yerinə yetirirlər.

6. KYC sahəsində fəaliyyətin əsas müddələri

- 6.1. KYC sahəsində fəaliyyətinin əsas istiqamətləri aşağıdakılardır:
- 6.1.1. müştəriyə dair eyniləşdirmə məlumatlarının toplanması, işgüzar münasibətlərin məqsədi və mahiyyətinin müəyyən edilməsi, müştəri profilinin yaradılması;
 - 6.1.2. müştərilərin və benefisiar mülkiyyətçilərin eyniləşdirilməsi və verifikasiyası;
 - 6.1.3. müştərilərin və əməliyyatların risk əsaslı qiymətləndirməsinin aparılması;

- 6.1.4. ƏL/TM sahəsində Bankın əməkdaşlarının bilik və bacarıqların gücləndirilməsi.
- 6.2. Müştəri ilə işgüzar münasibətlərin qurulması məqsədilə aşağıdakı tədbirlər görülür:
- 6.2.1. Bankdaxili qaydalara uyğun olaraq müştəri ilə bağlı məlumat bazasının və müştərinin profilinin yaradılması üçün müştərinin mənsub olduğu ölkə, hazırda və ya daha əvvəl tutduğu mühüm ictimai vəzifə və sosial statusu, maliyyə vəziyyəti, kimin adından fəaliyyət göstərməsi, əlaqəli hesabları, biznes fəaliyyəti və onun təbiəti, yerləşməsi və s. bu kimi risk meyarları müəyyən edilir;
- 6.2.2. Bu Siyasətin 6.2.1-ci yarımbəndində qeyd edilən risk meyarları üzrə qiymətləndirmə aparılır;
- 6.2.3. Aparılmış risk qiymətləndirməsinin nəticələrinə əsasən müştəri ilə işgüzar münasibətlərin qurulmasına dair qərar qəbul edilir.
- 6.3. Müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması məqsədilə onlara münasibətdə aşağıdakı qaydada eyniləşdirilmə və verifikasiya tədbirləri görülür:
- 6.3.1. işgüzar münasibətlər qurulmadan əvvəl;
- 6.3.2. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş limit çərçivəsində⁴ və ya ondan artıq məbləğdə həyata keçirilməsi gözlənilən hər hansı birdəfəlik əməliyyatdan⁵ əvvəl;
- 6.3.3. maliyyə vəsaitlərinin birdəfəlik elektron köçürülməsindən və virtual aktivlərlə aparılan birdəfəlik əməliyyatlardan əvvəl;
- 6.3.4. ƏL/TM ilə bağlı şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar olduqda;
- 6.3.5. müştəri və ya benefisiar mülkiyyətçi ilə bağlı əvvəllər təqdim edilmiş eyniləşdirmə məlumatlarının doğru olmadığına dair şübhələr olduqda.
- 6.4. Müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması ilə bağlı tətbiq edilən prosedurlar müştərilərin Bankın xidmətlərindən imtina etməsi ilə nəticələne biləcək məhdudlaşdırıcı xarakterə malik olmamalı, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin Bankın xidmətlərinə çıxışını məhdudlaşdıran elementləri özündə ehtiva etməməlidir.
- 6.5. İşgüzar münasibət qurulduqda müştəri tərəfindən, onun telefon, elektron poçt və digər əlaqə vasitələri barəsində təqdim etdiyi informasiyanın düzgünlüyü yoxlanılır.
- 6.6. Banka təqdim olunmuş məlumatların doğruluğu yeni müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulması mərhələsində və əməliyyatların sonrakı gedişində mütəmadi qaydada yoxlanılır.

⁴ Hazırda – 20,000 (iyirmi min) manat

⁵ Bu hala həmçinin limit çərçivəsində həyata keçirilərək bir-biri ilə əlaqəsi olan və ümumi məbləği limitdən artıq olan bir neçə əməliyyat aiddir.

6.7. Müştərilərlə bağlı əldə olunmuş məlumatlar əsasında mütəmadi qaydada aparılan araşdırmalar nəticəsində aşağıdakı, lakin, bununla məhdudlaşdırılmayaraq aidiyyəti hüquqi aktlarla müəyyən olunmuş digər hallar aşkar olunduqda müştərilərlə işgüzar münasibətlərin qurulmasından və ya davam etdirilməsindən imtina edilir:

6.7.1. müştərinin ƏL/TM-də iştirakı barədə əsaslı şübhələr olduqda;

6.7.2. müştərinin transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığı, habelə silahlı separatizmi, ekstremizmi və muhdulluğu dəstəkləməsində, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə iştirakı barədə əsaslı şübhələr olduqda;

6.7.3. maliyyə-kredit təşkilatının qeydiyyatı alındığı ərazidə fiziki mövcudluğu olmadığıda;

6.7.4. maliyyə-kredit təşkilatının ƏL/TMM sahəsində tam həcmdə tədbirlər görülmədikdə;

6.7.5. müştəri tərəfindən zəruri sənədlər təqdim edilmədikdə və ya saxta sənədlər (məlumatlar) təqdim edildikdə.

7. Eyniləşdirilmə və verifikasiya tədbirləri

7.1. Müştərilərin eyniləşdirilməsi və verifikasiyası aşağıdakı tədbirləri özündə ehtiva edir:

- standart eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri;
- sadələşdirilmiş eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri;
- əlavə eyniləşdirmə tədbirləri.

7.2. Standart eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri

7.2.1. Müştərilərin standart eyniləşdirilməsi proseduru aşağıdakı sənədlər əsasında aparılır:

- fiziki şəxslər üzrə – şəxsiyyəti qanunvericiliklə müəyyən olunan qaydada təsdiq edən sənəd;
- hüquqi şəxslər üzrə – hüquqi şəxsin nizamnaməsinin və hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışının müvafiq qeydiyyat orqanlarının elektron informasiya sistemi vasitəsilə əldə edildiyi hallar istisna olunmaqla notariat qaydasında təsdiq olunmuş surəti;
- hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üzrə – şəxsiyyəti qanunvericiliklə müəyyən olunan qaydada təsdiq edən sənəd və müvafiq vergi orqanı tərəfindən verilmiş şəhadətnamə.

7.2.2. Müştəri və benefisiar mülkiyyətçi barədə əldə olunmuş eyniləşdirmə məlumatlarının etibarlı və müstəqil mənbələr⁶ vasitəsilə verifikasiyası aparılır;

⁶ Elektron məlumat bazaları, internet resursları və s.

- 7.2.3. Fiziki şəxs müştərilərin öz adından və ya başqa şəxsin adından fəaliyyət göstərmələri araşdırılır;
- 7.2.4. Hüquqi şəxsin nizamnaməsi və dövlət qeydiyyatına alınması haqqında sənəd əsasında hüquqi şəxsin hüquqi ünvanı, təsisçilərin adı, hüquqi şəxsin hüquqi statusu, təşkilati-hüquqi forması və rəhbəri⁷ müəyyən edilir;
- 7.2.5. Hüquqi şəxs müştərinin benefisiar mülkiyyətçisinin müəyyən edilməsi üçün hüquqi şəxsin əsl sahibi olan⁶ fiziki şəxslərin müəyyən edilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülür;
- 7.2.6. Benefisiar mülkiyyətçinin eyniləşdirilməsinə və onun şəxsiyyətinin müəyyən edilməsinə tam əmin olanadək verifikasiya tədbirləri davam etdirilir;
- 7.2.7. Hüquqi şəxs müştərinin adından çıxış edən fiziki şəxsin bununla bağlı səlahiyyətli olub-olmaması yoxlanılır, səlahiyyətli nümayəndə olması müəyyən edildikdə bunu təsdiq edən müvafiq sənəd⁸ tələb edilir;
- 7.2.8. İşgüzar münasibətlər, maliyyə əməliyyatları və ya digər əqdlər qanuni təmsilçi vasitəsilə həyata keçirilirsə həm təmsil edilən şəxsin⁹, həm də təmsilçinin eyniləşdirilməsi və verifikasiyası aparılır.
- 7.3. Sadələşdirilmiş eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri
- 7.3.1. Bu tədbirlər ƏL/TM risklərinin aşağı olduğu müştərilərə və əməliyyatlara münasibətdə tətbiq olunan eyniləşdirmə tədbirlərindən ibarət olmaqla, müştərinin, işgüzar münasibətlərin və həyata keçirilən əməliyyatların xarakteri və törədə biləcəyi risklər nəzərə alınmaqla tətbiq edilir;
- 7.3.2. Sadələşdirilmiş eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri işgüzar münasibətlərə və əməliyyatlara münasibətdə işgüzar münasibətlərin qurulmasından əvvəl və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş limit çərçivəsində¹⁰ və ya ondan artıq məbləğdə həyata keçirilməsi gözlənilən hər hansı birdəfəlik əməliyyatdan¹¹ əvvəl tətbiq oluna bilər;
- 7.3.3. Sadələşdirilmiş eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirləri çərçivəsində müştərinin və benefisiar mülkiyyətçinin eyniləşdirilməsi və verifikasiyası, müştərinin işgüzar münasibətlərinin məqsədinin və mahiyyətinin müəyyən edilməsi və əldə

⁷ Birinci imza hüququ olan rəhbər şəxslər

⁸ Məsələn, etibarnamə

⁹ Benefisiar mülkiyyətçi

¹⁰ Hazırda – 20,000 (iyirmi min) manat

¹¹ Bu hala həmçinin limit çərçivəsində həyata keçirilən bir-biri ilə əlaqəsi olan və ümumi məbləği limitdən artıq olan bir neçə əməliyyat aiddir.

olunmuş məlumatların mütəmadi qaydada yenilənməsi daha sadə və məhdud həcmdə həyata keçirilə bilər;

7.3.4. Aşağı riskli işgüzar münasibətlərlə əlaqədar tətbiq edilə biləcək sadələşdirilmiş eyniləşdirmə və verifikasiya tədbirlərinə aşağıdakılar daxildir:

- işgüzar münasibətlərin yaradılmasından sonra müştərinin və benefisiar mülkiyyətçinin verifikasiyası¹²;
- müştərilərin eyniləşdirilməsi üzrə yeniləmələrin mütəmadiyyətinin azaldılması;
- bankdaxili qaydalarla müəyyən edilmiş müvafiq məbləğdə minimal hədd əsasında mütəmadi monitoring və əməliyyatların araşdırılması səviyyəsinin azaldılması;
- işgüzar münasibətlərin məqsədi və xarakteri barədə məlumatların aparılan əməliyyatlar və yaradılmış işgüzar münasibətlərdən əldə edilməsi.

7.4. Əlavə eyniləşdirmə tədbirləri

7.4.1. Mənbəyi məlum olmayan irihəcmli pul vəsaitləri və ya qiymətli əmlaka malik olan və bankdaxili qaydalarla əsasən yüksək riskli müştəri kateqoriyasına aid edilən şəxslərə münasibətdə əlavə eyniləşdirmə tədbirləri tətbiq edilir;

7.4.2. Bankdaxili qaydalara əsasən məxfiliyyətinin qorunması məqsədilə hazırlanmış təhlükəsizlik tədbirləri yüksək riskli müştəri kateqoriyasına aid edilən şəxslər və onların fəaliyyəti barədə məlumatların Bankın və MXS-in məsul şəxsi, auditorlar, məsul struktur bölmə, Bankda risklərin idarə edilməsinə və daxili nəzarətə məsul struktur bölmələr, eləcə də digər səlahiyyətli struktur bölmələr tərəfindən yoxlanılmasının qarşısını almamalıdır;

7.4.3. Əlavə eyniləşdirmə özündə aşağıdakı tədbirləri ehtiva edir:

- hesabların və işgüzar əlaqələrin yoxlanılması və ya həyata keçirilən əməliyyatın məqsədinin və mahiyyətinin aydınlaşdırılması;
- hüquqi şəxs olan müştərinin səhmdarlarının və onların iştirak paylarının öyrənilməsi;
- digər mötəbər mənbələr vasitəsilə müştəri, benefisiar mülkiyyətçi və əmlakın mənbəyi barədə daha dəqiq məlumatların əldə edilməsi və üzləşdirilməsi (mümkün olduqda).

7.4.4. Aşağıda qeyd edilən yüksək riskli əməliyyatlara dair, eləcə də aşağıdakı yüksək riskli müştəri kateqoriyaları ilə işgüzar əlaqələr zamanı əlavə eyniləşdirmə tədbirləri həyata keçirilir:

¹² Məsələn, əgər hesabla əlaqədar əməliyyatlar ƏL/TMM Qanunu ilə müəyyən edilmiş minimal həddən yuxarı deyilsə

7.4.4.1. Əməliyyatlar üzrə:

- qeyri-rezident müştərilərlə əməliyyatlar;
- nominal saxlayıcı olan və ya sənədli adsız səhmlər buraxmış hüquqi şəxslərlə əməliyyatlar;
- əmlakın cinayət yolu ilə əldə edilməsi və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı olmasına şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar;
- yüksək riskli zonaların siyahısında olan dövlətlərin (ərazilərin) vətəndaşları ilə, qeydiyyat, yaşayış və ya əsas fəaliyyət yeri həmin dövlətdə (ərazidə) olan şəxslərlə, eləcə də göstərilən dövlətlərdə (ərazilərdə) qeydiyyatdan keçmiş bankda hesaba malik olan şəxslərlə əlaqədar əmlakla hər hansı əməliyyatlar;
- Azərbaycan Respublikasının yurisdiksiyasından kənardakı anonim hesabdən pul vəsaitlərinin daxil olması və ya Azərbaycan Respublikasının yurisdiksiyasından kənara anonim hesaba pul vəsaitlərinin köçürülməsi əməliyyatları;
- terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində barəsində sanksiya tətbiq edilməli olan şəxslərin, habelə bu şəxslərin sahibliyində və ya nəzarətində olan hüquqi şəxslərin, o cümlədən bu şəxslərin adından və ya onların tapşırığı ilə fəaliyyət göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin aktivləri və həmin aktivlərlə əməliyyatlar.

7.4.4.2. Yüksək riskli müştəri kateqoriyaları üzrə:

- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və ya digər əmlakın idarə olunması həvalə olunmuş hüquqi şəxslər;
- siyasi nüfuzlu şəxslər;
- xarici banklarla müxbir hesablar vasitəsilə əməliyyat aparan şəxslər;
- birbaşa əlaqə qurmadan texnoloji vasitələrdən istifadə etməklə əməliyyat aparan şəxslər;
- qeyri-adi və şübhəli əməliyyat aparan şəxslər.

7.4.5. Əlavə eyniləşdirmə tədbirləri çərçivəsində siyasi nüfuzlu şəxslər, onların yaxın qohumları və tərəfdaşlarının əhatə dairəsi müəyyən edilir, onların apardıqları əməliyyatlar monitorinq olunur, şübhəli əməliyyatlar aşkar edildikdə araşdırılır.

8. Müxbir əlaqələrin qurulması

- 8.1. Bank müxbir hesablar vasitəsilə əməliyyat həyata keçirən respondent bankın biznes fəaliyyəti ilə tanış olmaq üçün onun haqqında yetərli informasiyaya malik olmalıdır.
- 8.2. Bank yalnız müvafiq sahə üzrə nəzarət orqanları tərəfindən effektiv şəkildə nəzarət olunan xarici banklarla müxbir əlaqələr qurmalıdır.
- 8.3. Xarici bankın müxbir hesabının açılması zamanı xarici banka özünüqiymətləndirmə sorğu cədvəli təqdim edilir və doldurulması tələb edilir. Həmin sorğu cədvəli Bankın məsul şəxsi tərəfindən qiymətləndirilir və nəticələri barədə məsul rəhbərə hesabat verilir.
- 8.4. Xarici bankın müxbir hesabının açılması barədə qərar İdarə Heyəti tərəfindən qəbul edilir. Hər hansı ölkədə fiziki baxımdan mövcud olmadan xidmətlər təklif edən respondent bankın müxbir hesablarının olmamasına xüsusi diqqət yetirilir.
- 8.5. Şel tipli şirkətlərlə müxbir əlaqələr qurulmamalı, daha əvvəl qurulmuş belə münasibətlər davam etdirilməməlidir.
- 8.6. ƏL/TMM sahəsində yüksək standartlara malik olmayan və bu sahədə əməkdaşlığa meyilli olmayan ölkələr kimi müəyyən edilmiş yurisdiksiyalarda yerləşən respondent banklarla işgüzar münasibətlər qurarkən və ya mövcud əlaqələri davam etdirərkən aşağıdakılar rəhbər tutulur:
 - 8.6.1. respondent bankın eyniləşdirmə və verifikasiyaya dair daxili qaydalarının mövcudluğu araşdırılır;
 - 8.6.2. müxbir hesablar vasitəsilə həyata keçirilən əməliyyatlarda əlavə eyniləşdirmə tədbirləri görülür.

9. Məsafədən hesabların açılması

- 9.1. Bank birbaşa əlaqə qurmadan texnoloji vasitələrdən istifadə etməklə işgüzar münasibətlər quran müştərilər üçün hesabların açılması zamanı tətbiq olunan müştərinin eyniləşdirilməsi, verifikasiyası və əlavə eyniləşdirmə qayda və prosedurlarını tətbiq etməlidir.
- 9.2. Burada əlavə eyniləşdirmə tədbirlərini həyata keçirən zaman etibarlı üçüncü tərəfin xidmətlərindən də istifadə etmək olar. Yarana biləcək potensial risklər qiymətləndirilməli və bu risklər nəzərə alınmaqla müştərilərin eyniləşdirmə və verifikasiya prosedurları yeni texnoloji vasitələr nəzərə alınaraq daima yenilənməlidir.

10. Qeyri-adi əməliyyatların aparılması

- 10.1. Qeyri-adi əməliyyatların oxşar əməliyyat modelləri ilə müqayisəli şəkildə təyinatı və mahiyyəti əqlabatan səviyyədə aydınlaşdırılır, belə əməliyyatlar zamanı təqdim edilmiş əmlakın mənbəyi müəyyən edilməli və bunlarla bağılı təhlil hesabatı tərtib edilir.
- 10.2. Qeyri-adi əməliyyatlar üzrə risk dərəcəsi yüksək olan hallarda, habelə müştərilərin, məhsulların, xidmətlərin, əməliyyatların, çatdırılma kanallarının və coğrafi yerləşmənin xüsusiyyətləri ilə bağılı meyarların qiymətləndirilməsi əsasında və risk qiymətləndirmələrinin nəticələrini əsas götürməklə riskin yüksək olduğu müəyyən edildikdə, gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tətbiq edilir.
- 10.3. Qeyri-adi əməliyyatlarda ƏL/TM risklərinin yüksək olması müəyyən olunduqda, bununla bağılı məlumatlar zərurət yarandıqda, ARMMX-yə, auditora, cinayət təqibini həyata keçirən orqanlara və ya nəzarət orqanlarına təqdim edilir.

11. Risklərin idarə edilməsi, nəzarət və monitoring

- 11.1. Müştərilərin hesabları və onlar tərəfindən həyata keçirilən əməliyyatlar, habelə müştərilərin işgüzar münasibətlərinin məqsədi və mahiyyəti barədə məlumatlar məsul struktur bölmə tərəfindən mütəmadi monitoring olunur, risk dərəcəsinin artmasına proporsional olaraq monitoringin intensivliyi də artırılır.
- 11.2. Müştərilərin eyniləşdirmə məlumatları risk səviyyəsindən asılı olaraq mütəmadi qaydada yenilənməlidir.
- 11.3. Qeyri-adi əməliyyatlar həyata keçirildikdə və müştəri tərəfindən əvvəllər təqdim edilmiş məlumatlarda əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi müəyyən edildikdə müştərilərin eyniləşdirmə məlumatlarının yenilənməsi təmin edilir.
- 11.4. Bankda, risk əsaslı yanaşma əsasında, qadağan olunan və məhdudlaşdırılan fəaliyyət istiqamətləri İdarə Heyətinin müvafiq qərarı ilə müəyyən olunur və illik əsaslarla yenilənir.

12. Hesabatlılıq

- 12.1. Məsul struktur bölmə ən azı ildə bir dəfə bu Siyasətdə təsbit edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsinə dair hesabat hazırlayır və İdarə Heyətinə təqdim edir. Hesabatda ən azı aşağıdakılar öz əksini tapır:
 - “Müştərini tanı” prinsipi baxımından risklərin təhlili;
 - cari ildə KYC istiqamətində həyata keçirilmiş tədbirlər;
 - növbəti il(lər)də KYC istiqamətində nəzərdə tutulan tədbirlər.

12.2. Bu Siyasətin 12.1-ci bəndində qeyd edilmiş məlumatlardan irəli gələn illik hesabat İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Müşahidə Şurasına təqdim edilir.

13. Məsuliyyət

13.1. Bankın bütün əməkdaşları bu Siyasətin tələblərinin lazımı qaydada yerinə yetirilməsinə bilavasitə məsuliyyət daşıyırlar.

13.2. Bankın məsul şəxsi, bankda ƏL/TMM üzrə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsinə, təlimlərin keçirilməsinə, nəzarət və hesabatlıq sisteminin qurulmasına, əməliyyatların monitorinqinə nəzarət edilməsinə məsuliyyət daşıyır.

13.3. Bu Siyasətdə nəzərdə tutulmuş tələblərin pozulması (və ya pozulmasına şərait yaradılması) Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş məsuliyyətin yaranmasına səbəb ola bilər.

14. Yekun müddəalar

14.1. Bu Siyasət Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edildikdən sonra qüvvəyə minir.

14.2. Bu Siyasətə hər hansı əlavə və dəyişikliklər Müşahidə Şurasının qərarı ilə aparıla bilər.